

ת"פ 5984/06/16 - מדינת ישראל נגד מ.ז.

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 5984-06-16 מדינת ישראל נ' ז'

בפני
המשיבה
נגד
המבקש
החלטה

כבוד השופט משה גינות
מדינת ישראל
מ.ז.

1. בפני בקשה למתן פיצוי בשל מעצר.
2. כנגד המבקש, מ.ב.מ.ז., הוגש כתב אישום אשר מייחס לו עבירות של איומים, היזק לרכוש במזיד ותקיפה סתם של בת-זוג. כתב האישום הוגש ביום 12 ליוני 2016.
3. בתאריך 29/11/16, החליט בימ"ש בת.פ. 5984-06-16 לזכות את הנאשם מן העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בימ"ש קבע בעמ' 52 להכרעת הדין, כי לא ניתן לבסס על עדותה של המתלוננת הרשעה בפלילים ועל סמך קביעה זו החליט לזכות את הנאשם מביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.
4. בתאריך 3/5/18 הגיש ב"כ של המבקש (הנאשם בתיק), בקשה לפיצוי בשל מעצר. בבקשה זו נתבקשתי להורות למשיבה, בהתאם להוראות סעיף 80 לחוק העונשין, לפצות את המבקש בסכום המירבי, המפורט בתקנה 8 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב-1982. בבקשה זו נטען כי המבקש נעצר על-ידי המשטרה בגין החשד לביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. מעצרו בוצע ביום 31/5/16, לאחר מכן נעצר המבקש עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו, ובסך הכל היה המבקש נתון במעצר 183 ימים. לטענת ב"כ המבקש, לנוכח מסכת הראיות כפי שבאה לידי ביטוי בהכרעת הדין המזכה, לא היה כלל מקום מלכתחילה להעמידו לדין בגין תיק זה. כן המשיך וטען כי המבקש נעצר על-ידי המשטרה בגין החשדות נשוא תיק זה, פחות מחודשיים לאחר שנפגע באורח קשה בתאונת דרכים בהיותו הולך רגל, על ידי רכב שפגע בו ונטש את מקום התאונה. כתוצאה מן התאונה ה"ט, נגרמו למבקש חבלות רבות לרבות שברים שחייבו ביצוע ניתוח לקיבוע

השבר בפרק ירך ימין, קיבוע באגן וקיצור של רגלו. המבקש אושפז בבית חולים מיום התאונה 2/3/16 ועד ליום 17/2/16. לאחר מכן הועבר לשיקום סיעודי ב"מרכז רפואי שוהם", שם שהה עד יום 26/4/16.

במצב דברים זה, כאשר הוא בעיצומו של תהליך השיקום, סובל מנכות עקב התאונה, נעצר המבקש על-ידי המשטרה עקב תלונת המתלוננת על ביצוע העבירות שבוצעו לטענתה, 3 שבועות קודם לכן.

5. בתגובתה, טענה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה על הסף וזאת מן הטעם שהמבקש אינו עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 80 לחוק העונשין, ולפיכך אינו זכאי לקבל פיצוי מאוצר המדינה. לטענתה, תקנה 2 לתקנות סדרי הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב-1982, מורה במפורש כי בקשה מעין זו תוגש עם תום הדיון בעניין המעצר, האישום או המאסר של המבקש.

תקנה מס' 4, מאפשרת לטענת ב"כ המאשימה, להעלות את הבקשה בעל-פה מיד עם תום הדיון.

ב"כ המאשימה הפנתה לע"פ 2255/18 אגבריה נ' מ"י, פורסם בנבו, שם נקבע כי בקשה מעין זו יש להגיש עם תום הדיון לרבות בדרך של בקשה מיידית במקום בעל-פה, כאשר ככלל אותו מותב שדן בהליך הפלילי בערכאה הראשונה הוא שידון גם בבקשה, אף כי ניתן להעביר את הדיון למותב אחר בהתאם לנסיבות, לפי החלטת נשיא בית המשפט.

בקשה שלא הוגשה "עם תום הדיון" צריכה להיות מוגשת בסמוך לאחר סיום הדיון מבלי צורך לקבוע מסמרות, מהו פרק הזמן שיחשב סביר. לעניין זה ברי כי בקשה שהוגשה שנתיים ושמונה חודשים לאחר תום הדיון, איננה בקשה שהוגשה תוך זמן סביר.

בקשה זו הוגשה לאחר שנה ו-8 חודשים מיום הכרעת הדין ובשיהוי ניכר ועל כן מטעם זה בלבד, יש לדחות בקשה זו על הסף.

עוד טענה ב"כ המשיבה, כי הוראות סעיף 80 מקנות לבית המשפט את הזכות לפסוק פיצוי, רק בגין שתי עילות:

א. לא היה יסוד לאשמה;

ב. נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצוי.

לטענת ב"כ המאשימה, בתיק שלפנינו היה יסוד לאשמה; ובכל הנוגע לנסיבות הנוגעות להליך המשפטי, הרי שאין מדובר בפעולה זדונית או ללא סיבה ברורה של התביעה. היה גם היה מלכתחילה אינטרס ציבורי להעמיד לדין את המבקש, אשר הצטברו נגדו ראיות לביצוע עבירות אלימות וכי לנאשם לא נגרם עיוות דין עקב התמשכות ההליכים.

לטענת ב"כ המאשימה, בסופו של דבר המבקש זוכה על-ידי בית המשפט מחמת הספק וכי לא ניתן להתעלם מכך שכתב האישום כנגד המבקש היה מבוסס על מצבור של ראיות לכאורה שהיה בהם כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה בעבירות שיוחסו לו.

לפיכך נתבקשתי לדחות את התביעה ולהורות כי לא קמה למבקש עילה לפיצוי על פי החלופה הראשונה של סעיף 80.

6.

ב"כ המבקש הגיב לטענות המאשימה. לטענתו, המאשימה שגתה בתגובתה משקבעה כי המבקש "זוכה מחמת הספק" שכן המבקש זוכה זיכוי מלא ומוחלט, ראה הסיפא להכרעת הדין.

כן טוען ב"כ המבקש, כי על בית המשפט להורות על העברת הבקשה לידי כב' השופטת טל תדמור-זמיר, אשר דנה בתיק העיקרי והורתה על זיכוי של הנאשם.

לעניין השיהוי בהגשת הבקשה, טען ב"כ המבקש כי על אף שהבקשה הוגשה בשיהוי אין לדחותה על הסף, משום שהמבקש לא ידע על זכותו המוקנית לו על פי דין.

עוד המשיך וטען ב"כ המבקש כי בהתייחס למונח: "לא היה יסוד לאשמה", הקבוע בסעיף 80 לחוק, חל גם על סוגי מקרים בהם יסוד האשמה הוא יסוד רעוע.

אשר לחלופה השניה המצדיקה מתן פיצוי "נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצוי", חלופה זו נועדה למקרים בהם היה יסוד להאשמה, אולם מטעמי צדק ראוי לפצות נאשם שזוכה בדינו. חלופה זו מותירה לבית המשפט שיקול דעת רחב ושואבת את כוחה משיקולים כלכליים של צדק ומן העיקרון בדבר השבת המצב לקדמותו.

בנוסף טען הסנגור כי הנאשם יהא זכרי לפיצוי אם זוכה זיכוי מוחלט גם במקרה שלא הוטל כל דופי בהתנהלות התביעה והמשטרה.

"אין חולק כי זיכוי מוחלט הוא שיקול נכבד בקצירת השיקולים".

לסיכום טענותיו טען הסנגור כי לאור מצבו הקשה של הנאשם, המצב בו היה ערב מעצרו, היותו סובל מן הנכות שנגרמה לו עקב התאונה, מעצרו על סמך תלונת המתלוננת שבוצעה בה עבירה 3 שבועות קודם לכן, יהא זה מוצדק לפסוק למבקש פיצוי - פיצוי מירבי המפורט בתקנה 8 לתקנות.

7.

לאחר ששקלתי מכלול הטענות, החלטתי לדחות את בקשת המבקש למתן פיצוי, ולהלן אמנה את נימוקי:

ראשית - תקנה מספר 4 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב-1982, קובעת

עמוד 3

מפורשות כי הבקשה למתן פיצוי יכול שתהא בע"פ מיד בתום הדין או מיד לאחר החלטת הזיכוי.

אין מחלוקת כי פסק הדין ניתן ביום 29/11/16. אין חולק כי הבקשה למתן פיצוי הוגשה ביום 3/5/18 - קרי כשנה ו- 8 חודשים לאחר שבימ"ש זיכה את המבקש.

כפי שנפסק בעבר, לשיהוי זה נודעת נפקות חשובה בנוגע לאינטרס הציבורי בבקשות מן הסוג הזה ואין כל הצדקה לאלץ את בית המשפט ואת המשיבה להידרש לעניין במועד שנבחר על ידי המבקש, אלא יש לעשות זאת בסמוך להחלטת הזיכוי.

בע"פ 2255/15 תאופיק אגבריה וסעיד אגבריה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), נקבע כי הליך הבקשה לפי סעיף 80 הוסדר בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר). היינו: בקשה זו על פי הוראות החוק יש להגיש באופן מיידי עם תום הדין בעניינו של המבקש.

הרציונל לכך הוא ברור הכרעה בשאלת הפיצויים והוצאות ההגנה הינה חלק אינטגרלי מהליך הפלילי העיקרי ונסמכת על ההליכים והחומר הראייתי שבתיק, אשר על יסודם מחליט בית המשפט אם התקיימו העילות המצדיקות פיצויים אם לא.

ראה גם את דבריה של כב' השופטת שטרסברג כהן בבג"ץ 2428/99 מדינת ישראל נ' דוויק פד"י נד' (1) 688:

"הבקשה לפיצויים איננה מנותקת מן ההליך הפלילי. זוהי בקשה המהווה

חלק נלווה להליך הפלילי אם לא חלק אינטרגלי ממנו. אף שהיא נושאת

אופי מעין-אזרחי, היא קשורה בטבורה להליך הפלילי. עילותיה צומחות

מתוך ההליך הפלילי, בין מחמת שהתברר במהלכו שלא היה יסוד לאשמה

ובין משום שקיימות נסיבות אחרות המצדיקות פיצויים עקב העמדת המבקש

לדין וזיכוי. על הליך זה להתנהל במהירות וביעילות ולהעניק לנאשם שזוכה

פיצויים המגיעים לו, אם מגיעים, כפועל יוצא מזיכוי. אין להופכו להליך

החוזר על המשפט הפלילי מחדש. דיון במושב שדן בתיק ומכיר את החומר

חוסך בזמן, במאמץ, בכוח שיפוטי ובכסף, בלי שיש בכך כדי לפגוע בזכויות

הנאשם שזוכה בערעור. החומר הראייתי בהליך הפלילי ופסק-הדין המזכה

מהווים תשתית להכרעה בבקשה. מתוך חומר זה על בית-המשפט להסיק

אם לא היה יסוד לאשמה או אם קיימות נסיבות אחרות המצדיקות

פסיקת פיצויים. ניתן לומר, כי המותב שדן בעניינו של הנאשם בערכאה

הראשונה הוא הפורום הטבעי ביותר והיעיל ביותר לדון בבקשה לפיצויים"

(שם, בעמ' 693).

8. אשר על כן, את הבקשה לפסיקת הוצאות והחזר הוצאות הגנה, יש להגיש עם תום הדיון לרבות בדרך של בקשה מיידית במקום בעל-פה.

עם זאת, נקבע שבקשה אשר לא הוגשה בתום הדיון צריכה להיות מוגשת בסמוך לאחר סיום הדיון.

9. כך או כך, הגשת בקשה מעין זו כשנה ו-8 חודשים לאחר שהדיון הסתיים, אינה מזכה את המבקש במתן פיצוי.

המזכירות מתבקשת להעביר העתק מהחלטה זו לידי המבקש, לידי בא כוחו ולמשיבה.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשע"ט, 02 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.